

KALAAALLIT DANMARKIMI NAJUGALLIT

– kisitsisitigut paassissutissat pillugit quppersagaq

GRØNLÆNDERE BOSIDDENDE I DANMARK

– faktahæfte med en statistisk gennemgang

Quppersagaliaq »Kalaallit Danmarkimi najugal-
lit« 2007–imi Atlantikup Avannaani Suleqatigiinnit
saqqummersinneqarpoq.

Atlantikup Avannaani Suleqatigiit sulisut uku misis-
suinermik quppersagaliamillu suliarinninnerannut
qujaffiginiarpaat: Annika Smith, Leivur Persson, Vittus
Qujaukitsoq, Hjalmar Dahl aamma Sara Olsvig.

Assiliartalersuisoq: Palli Skorheim

Faktahæftet »Grønlændere bosiddende i Danmark« er
udgivet af Den Nordatlantiske Gruppe i Folketinget,
2007.

Den Nordatlantiske Gruppe i Folketinget takker føl-
gende medarbejdere for tilrettelæggelse af under-
søgelsen samt udarbejdelse af faktahæftet: Annika
Smith, Leivur Persson, Vittus Qujaukitsoq, Hjalmar
Dahl og Sara Olsvig.

Grafiker: Palli Skorheim

IMARISAI / INDHOLDSFORTEGNELSE

Aallaqqaasiut / Indledning	4
Paasissutissat immikkoortiternerat / Opdeling af data	5
Misissuinermi kalaallit Danmarkimi najugallit kikkuunerannik nassuiaat / <i>Undersøgelsens definition af en grønlander i Danmark</i>	5
Innuttaasut sumi najugaqarneri agguataarsimanerilu / Demografi	6
<i>Siuassuseq ukiullu / Køn og alder</i>	6
Sumi najugaqarnerup agguarsimamera / Geografisk fordeling	8
Sumi inunngorsimaneq / Fødested	8
Ilinniartitaanermut tunngasut / Uddannelsesforhold	10
Naammassillugu qaffasinnerpaamik ilinniarsimasat pillugit kisitsisit immikkut toqqakkat / <i>Udvalgte tal vedrørende højeste fuldførte uddannelse</i>	11
Ilinniartuuneq / Under uddannelse	12
Suliffeqarnermut qanorlu aningaasatigut inissisimanermut tunngasut / <i>Beskæftigelsesmæssige og socioøkonomiske forhold</i>	13
Suliffeqarneq / Beskæftigelse	13
Aningaasatigut qanoq inissisimanermut tunngasut / <i>Socioøkonomiske forhold</i>	15
Nuuttarneq nunasisarnerlu / Ind- og udvandring	18
Inunnut ataasiakkaanut tunngasut / <i>Personlige forhold</i>	19
Ineqarnermi atukkat / <i>Boligforhold</i>	19
Inigisami inoqqortussuseq / <i>Husstandsstørrelse</i>	20
Aappariinnermut tunngasut / <i>Ægteskabelige forhold</i>	20
Naggasiut / Afslutning	22

AALLAQQAASIUT / INDLEDNING

Qularutigineqassanngilaq kalaalpassuit nunani alani Danmarkimilu najugaqarmata. Naalagaaffimmi inatsisit allarpassuillu aallaavigalugit kalaallit nunami allamiilersimasut taakkorpiaat sukumiinerusumik immikkut isiginiarnissaat soqutiginarpoq. Ukiuni kinguullerni kalaallit Danmarkimi najugallit pillugit sulerisuenerallu pillugit oqallinneq annertusisimavoq. Tamanna ilutigalugu Folketingimi Atlantikup Avannaani Suleqatigiit kissaatigaat kalaallit Danmarkimi najugallit kikkorpiaanernannik qanorlu inuuneqarnerannik nalinginnaasumik isiginnittaatsip eqqornerusumik saqqummiunneqarnissaa. Ilaasortat misilittagaat naapertorlugit kalaallit Danmarkimi najugaqartut ulluinnarni inuunerat Danmarkimullu sunniuteqarnerat nalinginnaasumik danskiniit suusupagineqarpoq. Tamanna aallaavigalugu Atlantikup Avannaani Suleqatigiinniit – Danmarkimi Naatsorsueqqissaartarfik suleqatigalugu – misissuineq una aallartinneqarpoq.

Quppersagaliaq aqutugalugu paasissutissiinerup siunertaraa uppernarnerpaamik Danmarkimi kalaallit qassit najugaqarnerisut, sulerinersut, sunik ilinniagaqarnerisut, suaassusermut, ukiutigut qanoq agguarsimanersut aammalu Danmarkimi sumi najugaqarnerisut takutissallugu.

Folketingimi Atlantikup Avannaani Suleqatigiit neriutigaat kalaallit Danmarkimi najugartut pillugit eqqunngitsunik qanoq ittuuneraasarnerit ullumikkumiiit nungutinissaat. Ilanngullugu Suleqatigiit kissaatigaat kalaallit Danmarkimi najugaqartut pillugit ilisimasat annertusinerisigut pineqartut isiginiarnerqarnerulissasut, pingaartumik inuttut sulisinnaanikkullu pisuussutit kalaallit Danmarkimi najugartut pigisaat eqqarsaatigalugit.

Inuit CPR-normullu allattorsimaffii naapertorlugit kisisit suliaapput. Taamaattumik paasissutissat ersarissut kinaassutsimik isertuussat annertussilereerluggillu paasisat kisiisa misissuinerimi saqqummiuppavut. Ilanngullugu isumaqarpugut paasissutissaativut (ulloq 01.01.2006 aallarnerfigalugu) kalaallit Danmarkimi ullumikkut najugaqartut kikkunerannik tamakkiisumik ersersitsisut taamaasillutillu kalaallinik Danmarkimi najugaqartunik siunissami sullissinissamat tunngavi-liilluartut.

Misissuineq pillugu annertunerusumik, itisiliinerusunik tunulequttanillu paasissutissanik piniaraanni Atlantikup Avannaani Suleqatigiit nittartagaat: <http://www.dnag.dk> aqutugalugu pissarsisoqarsinnaavoq.

Der er ingen tvivl om, at der er et stort antal grønlandere, der er bosiddende i udlandet, herunder i Danmark. Både på grund af den statsretlige situation, og af mange andre gode grunde er det interessant netop at se nærmere på denne gruppe af udlandsgrønlandere.

Debatten omkring, hvem grønlanderne i Danmark er, og hvad de foretager sig, er igen blusset op i de seneste år. Den Nordatlantiske Gruppe i Folketinget har ønsket at det eksisterende billede af, hvem grønlanderne i Danmark er, nuanceres. Det er medlemmernes erfaring fra det virkelige, danske liv, at billedet af de grønlandske borgeres virke i og gavn for Danmark generelt er underkendt. Derfor blev denne undersøgelse – foretaget i samarbejde med Danmarks Statistik – sat i værk af Den Nordatlantiske Gruppe.

Dette faktahæfte har til formål at give et kvalificeret bud på, hvor mange grønlandere, der bor i Danmark, hvad deres beskæftigelse er, hvad deres uddannelsesmæssige baggrund er, samt hvordan de fordeler sig på køn og alder samt geografisk ud over landet.

Det er Den Nordatlantiske Gruppe i Folketingets forventning, at nogle af de negative myter, der eksisterer om grønlandere i Danmark, i dag nu kan blive aflivet. Desuden ønsker Gruppen, at den øgede viden om den grønlandske befolkning i Danmark vil hjælpe til, at der kommer øget fokus på denne menneskelige rigdom, som de mange grønlandere bosiddende i Danmark udgør.

Tallene i dette faktahæfte baserer sig på folkeregisteret og cpr. nummerregisteret. Det er derfor udelukkende anonymiserede og kvantitative data vi fremviser. Ikke desto mindre mener vi, at vore data giver et overblik over den grønlandske tilstedeværelse i Danmark i dag (pr. 01.01.2006), samt at disse data vil lægge et godt fundament for et videre arbejde med grønlandere i Danmark.

Uddybende information om undersøgelsen og baggrunden herfor vil være at finde på Den Nordatlantiske Gruppens hjemmeside: <http://www.dnag.dk>

PAASISSUTISSAT IMMikkoORTI- TERNERAT / OPDELING AF DATA

Naatsorsuineq inuit ukiui makku naapertorlugit suliarineqarpoq – ukiut 0-2, ukiut 3-6, ukiut 7-16, ukiut 17-24, ukiut 25-39, ukiut 40-49, ukiut 50-59 kiisalu ukiut 60+. Danmarkimi Naatsorsueqqissaartarfiup paasissutissat immikkoortitikkat assigiingitsut naapertorlugit sulisinnearpoq. Quppersagaliami matumani sumi najugaqarneq, ilinniagaqarneq, suliffeqarneq, aningaasatigut inuiaqatigiinni inissisimaneq, inuillu ataasiakkaat atugaat pillugit paasissutissiivugut.

Paasissutissat sinneri tabelillu allanngortinnagit pigavut. Neriuppugut kalaallit danskullu ilinniagaqarfiisa kiisalu suliffeqarfiit soqutiginaateqartut paasissutissat iluaqutigalugit sulinerminni atorluartarumaaraat. Atlantikup Avannaani Suleqatigiit suleqatigiinnissamut ammapput.

Misissuinerimi kalaallit Danmarkimi najugallit kikkunerannik nassuiaat

Kalaallit Danmarkimi najugallit qassiuneri kinguaariinut pingasunut agguarnissaat toqqarparput. Kinguaariit taamannak immikkoortiternerimi kinguaariillu aappaasa pingajuisalu ilanngunnerinut tunngaveqarpoq isumaqaratta kalaallit Danmarkimi najugallit kinguaariit siulliit, aappaasa pingajuisalu ilaqutariinnikkut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarnerat kulturimut nunamullu pissutsinut tunngalluinnartoq. Tamaattumik kalaallit Danmarkimi najugallit kikkorpiaaneranik nassuiaaterput ima immikkoortunut agguarparput:

- 1) Danskisut innutaassusillit Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut Danmarkimi najugartut. Tassani inuit angajoqqaavi tamarmik Danmarkimi inunngorsimasut pinnagit (kinguaariit siulliit)
- 2) Kinguaariit siulliit qitornaat Kalaallit Nunaanni Danmarkimiluunniit inunngorsimasut Danmarkimi najugaqalersimasut (kinguaariit aappaat)
- 3) Kinguaariit siulliit ernutaat Kalaallit Nunaanni Danmarkimiluunniit inunngorsimasut Danmarkimi najugaqalersimasut (kinguaariit pingajui)

Kinguaariinut pingasunut paasissutissat agguarsimanerat taakku immikkoortillugit misissorneqarsinnaanerannik periarfissiivoq.

Kinguaariit ima agguataarneqarput:
Kinguaariit siulliit amerlassusaat inuit 5.116-it
Kinguaariit aappaasa amerlassusaat inuit 8.097-it
Kinguaariit pingajuisa amerlassusaat inuit 5.350-it

Kalaallit Danmarkimi najugallit inuit 18.563-it

Statistikken er lavet i følgende aldersgrupperinger: 0-2 år, 3-6 år, 7-16 år, 17-24 år, 25-39 år, 40-49 år, 50-59 år samt 60+ år, og Danmarks Statistisk fik til opgave at lave forskellige datasæt om grupperne af grønlændere i Danmark. Her i hæftet vil vi gennemgå emnerne demografi, uddannelse, arbejdssituation, socioøkonomisk situation og personlige forhold.

De resterende data og tabeller har vi liggende i rå form, og vi håber, at grønlandske såvel som danske uddannelsesinstitutioner samt relevante erhvervsområder vil interessere sig for at arbejde videre med disse data. Den Nordatlantiske Gruppe er åben for samarbejde.

Undersøgelsens definition af en grønlænder i Danmark

Vi har valgt at fordele populationen af grønlændere i Danmark i tre generationer. Baggrunden for denne opdeling og inkludering af anden og tredje generation er, at vi mener, at både første, anden og tredje generations grønlændere i Danmark gennem deres familiære tilknytning til Grønland har et forhold til kulturen og landet, som er mere nuanceret end andres. Vi mener også, at disse grønlændere i Danmark potentielt har noget positivt at bidrage med til det grønlandske samfund, samt at der er en rimelig chance for, at en del af dem vil flytte tilbage til Grønland. De undersøgte er derfor opdelt således:

- 1) Danske statsborgere, som er registreret født i Grønland og er bosiddende i Danmark eksklusive de personer hvis forældre begge er født i Danmark (1. generation)
- 2) Børn af 1. generation, som er født enten i Grønland eller i Danmark og som nu er bosiddende i Danmark (2. generation)
- 3) Børnebørn af 1. generation, som er født enten i Grønland eller i Danmark og som nu er bosiddende i Danmark (3. generation)

Opdelingen af gruppen i tre generationer giver også mulighed for at de, som vil bruge vores data, kan vælge at se på hver enkelt generation for sig.

Generationerne fordeler sig således:

1. generation udgør	5.116 personer
2. generation udgør	8.097 personer
3. generation udgør	5.350 personer

Grønlændere i Danmark i alt: 18.563 personer

INNUTTAASUT SUMI NAJUGAQARNERI AGGUATAARSIMANERILU/DEMØGRAFI

Paasissutissat tullii takuneqarsinnaasut tassaapput kalaallit Danmarkimi najugartut 18.563-it qanoq suaassutsikkut, ukiutigut Danmarkimilu sumi najugaqarnikkut agguataarsimani.

Suiaassuseq ukiullu

Kinguaariit suaassutsikkut agguataarni imaapput: Kinguaariit siullit inuit 5.116-iupput, taakkunannga 1.618-it angutaapput 3.435-illu arnaallutik. Kinguaariit tullii inuit 8.097-iupput taakkunanngalu angutit 3.890-iullutik arnallu 4.207-iullutik. Kinguaariit pingajui inuit 5.350-iupput taakkunannga 2.674-it angutaapput arnallu 2.676-iullutik. Katillugit angutit 8.145-it aammalu arnat 10.318-it.

Ataani tabelip takutipaa kinguaariit tamarmik ataasimut ukiutigut qanoq agguataarsimani.

Soorlu tabelimi titartakkamilu takuneqarsinnaasut arnat 25 sinnerlugit ukiullit amerlanerupput aammalu minnerunngitsumik arnat 40-niit 60-it tungaannut taakkulu sinnerlugit ukiullit angutiniit amerlanerungarlutik. 25-it ataallugit ukiullit suaassuseq eqqarsaatigalugu amerlassutsimikkut naligiinnangajapput.

Ataatsimut isigalugu arfineq-marlunniit 16-inut, 17-niit 24-inut kiisalu 25-niit 39-inut ukiullit amerlanersaapput. Aamma takuneqarsinnaasutuut 17-niit 24-inut ukiullit akornanni angutit arnaniit amerlanerusut, qimattalli sinnerini arnat amerlanerullutik, ingammik ukioqqortunerusut eqqarsaatigalugit.

I det følgende vises oversigter over, hvordan de 18.563 grønlandere i Daxnmark fordeler sig kønsmæssigt, aldersmæssigt og geografisk i hele Danmark.

Køn og alder

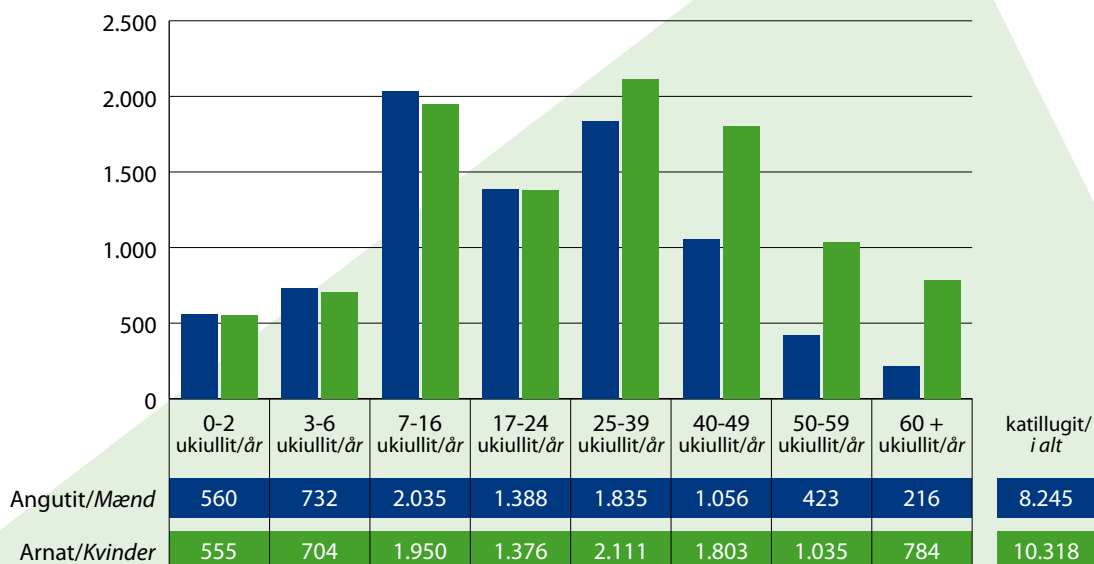
Kønsmæssigt fordeler populationen sig således, at der i 1. generation er 1.681 mænd og 3.435 kvinder. I 2. generation er der 3.890 mænd og 4.207 kvinder og i 3. generation er der 2.674 mænd og 2.676 kvinder. I alt 8.145 mænd og 10.318 kvinder.

Nedenstående tabel viser en samlet aldersinddeling for 1., 2. og 3. generation.

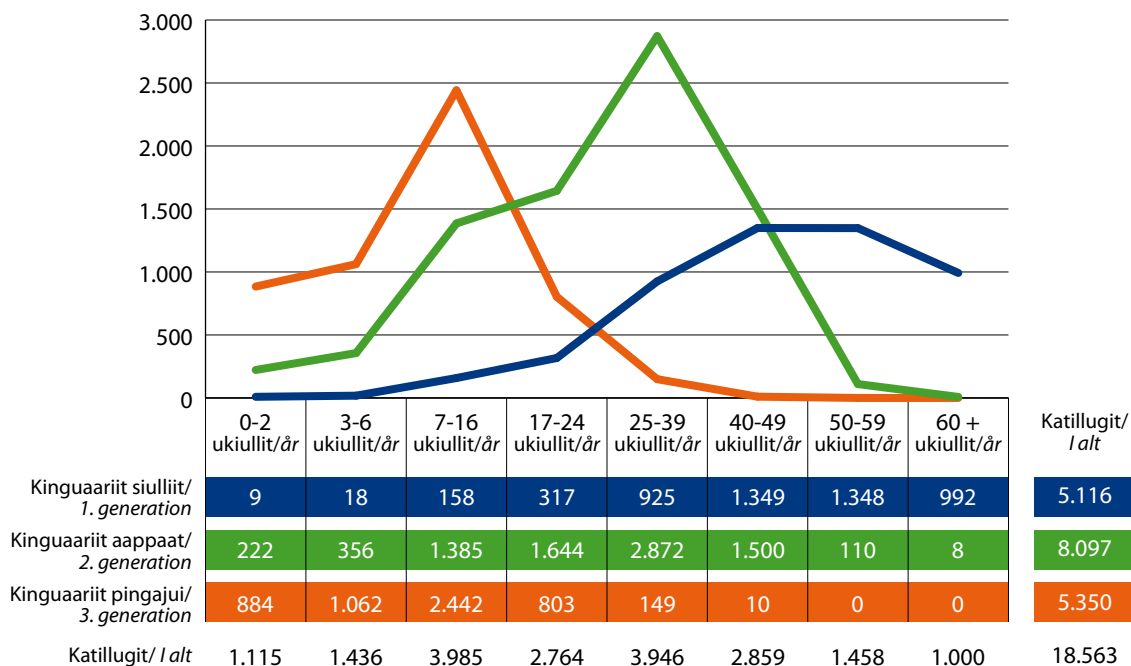
Som det ses af tabellen og grafen er der en større andel af kvinder i aldersgrupperne over 25, og specielt i aldersgrupperne på 40 til 60 år, og hos de ældre er andelen af kvinder meget større end andelen af mænd. Gruppen på under 25 år fordeler sig nogenlunde jævnt kønsmæssigt.

Samlet set er de største grupper de 7-16-årige, 17-24-årige samt de 25-39-årige. Desuden ses det, at der til og med gruppen 17-24-årige er flere mænd end kvinder, hvorimod der i de resterende grupper er et overtal af kvinder, specielt i de sidste tre aldersgrupper.

TABEL 1: Inuit suaassutsimikkut ukiumikkullu agguataarsimani / Gruppen fordelt på køn og alder

TABEL 2: Inuit ukiumikkut kinguaariinnullu agguataarneri / Gruppen fordelt på alder og generationer

Kisitsisit kinguaariinnut agguarsimasut qimerloora-anni takuneqarsinnaavoq kinguaariit pingajui taakku inuusukannernerusut. Taakku tamarmik 0-miit 49-unut ukioqarput inuillu quliinnaat 40-niit 49-it tungaannut ukioqarlutik. Kinguaariit aappaat aamma ukiukingaatsiarput 0-miillu 49-it tungaannut ukioqartuullutik. Kinguaariit aappaanni inuit 8.097-it akornanni 118-iinnaat 50-it sinnerlugit ukioqarput. Akerlianik kinguaariinni siullerni inuit 25-iniit 60-it tungaannut ukioqarnerupput taakkunanngalu inuit 5.116-it akornanni taamaallaat 502-t 25-it ataallugit ukioqarlutik.

Ser vi på tallene opdelt i generationer kan vi se, at 3. generation er en ung generation. Her er alle mellem 0 og 49 år, og kun 10 personer er mellem 40 og 49 år gamle. 2. generation er også en forholdsvis ung generation. Her ligger koncentrationen også på de 0 til 49 årige. Kun 118 ud af de 8.097 personer i 2. generation er over 50 år gamle. Hos 1. generation derimod, ligger koncentration blandt de 25 til 60+årige. Kun 502 af de 5.116 personer i 1. generation er under 25 år gamle.

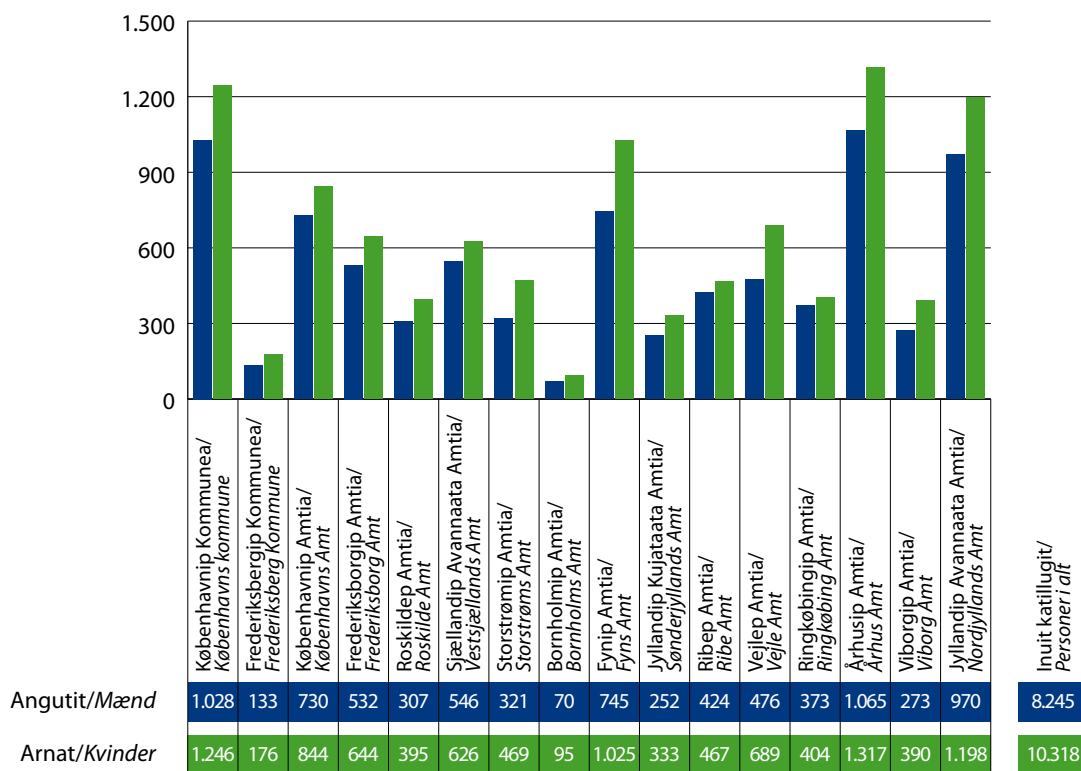
Sumi najugaqarnerup agguarsimanera

Kalaallit Danmarkimi najugartut Danmarki tamakkerlugu najugaqarfigaat. Taamaakkaluartoq sumiiffiit ilaat eqiteruffigineqarnerupput. Tabelimi tullermi kalaallit Danmarkimi najugallit qanoq kommuninut amtinullu agguarsimanerat takuneqarsinnaavoq.

Geografisk fordeling

Grønlændere i Danmark bor i hele landet. Der er dog nogle steder, hvor koncentrationen er størst. Følgende tabel viser, hvordan Grønlændere i Danmark fordeler sig i de forskellige kommuner og amter.

TABEL 3: Inuit suiaassusermut sumilu nnajugaqarnermut agguataarneri / Gruppen fordelt på køn og bosted

Kalaallit Danmarkimi najugallit amerlanerpaat Københavnimi eqqaaanilu najugaqarput 4157-iullutillu. Århusip amtiani najugallit 2.382-iupput Ålborgillu amtiani 2.382-iullutik. Jyllandip Avannaata amtiani 2.168-iupput Fynillu amtiani 1.770-iullutik.

Sumi inunnorsimaneq

Kalaallit 18.563-it akornanni 9.410-it imaluunniit 51%-ii Kalaallit Nunaanni inunnorsimasuupput kinguaariinnullu agguarsimaneri imaallutik: Kinguaariinni siullerini kalaallit tamarmik Kalaallit Nunaanni inunnorsimasuupput kinguaariillu aappaanni 3.411-it kinguaariillu pingajuini 883-it aamma Kalaallit Nunaanni inunnorsimallutik. Tamanna isumaqarsinnaavoq ilaqutariit kinguaariinni tamaneersut Kalaallit Nunaanniit Danmarkimut nutsersimasut ilaallu arlaqartut Danmarkimut utersimassasut Kalaallit Nunaannilu qitornioreernerup kingorna uteqqillutik. Ilaat aamma Kalaallit Nunaanniit Danmarkimut nutsersimassapput kingornalu angajaqqaavi malinnissimassallutik.

Den største koncentration af Grønlændere Danmark er i Københavnsområdet, her bor hele 4.157 grønlandere. I Århus amt bor der 2.382 grønlandere, i Nordjyllands amt bor 2.168 grønlandere, mens der i Fyns amt bor 1.770 grønlandere.

Fødested

Af de 18.563 er 9.410, eller 51%, født i Grønland, og de fordeler sig således på generationerne: Alle i 1. generation er født i Grønland. Af 2. generation er 3.411 født i Grønland og af 3. generation er 883 født i Grønland. Det kan både betyde, at familier på 1., 2. og 3. generationer er flyttet fra Grønland til Danmark og at nogle også kan være flyttet fra Grønland til Danmark, hvor efter deres forældre også er flyttet til Danmark.

Som skrevet i definitionen af gruppen af 1. generations grønlandere i Danmark er de, hvis forældre begge er født i Danmark, ikke inkluderet i undersøgelsen. Dette for at undgå at få en fejlmargen fra de, som er børn af folk, som i kortere tid har opholdt sig i Grønland. Fra

TABEL 4: Kinguaariit sumi inunngorsimaneq najoqqutaralugu agguataarsimanerat / Gruppen fordelt på fødested og generationer

	Kinguaariit siullit / 1. generation	Kinguaariit aappaat / 2. generation	Kinguaariit pingajui / 3. generation	Katillugit / I alt
Inuit katillugit / Personer i alt	5.116	8.097	5.350	18.563
Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut / Født i Grønland	5.116	3.411	883	9.410
Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut / Ikke født i Grønland	0	4.686	4.467	9.153

Oqaatigineqareersutuut kinguaariit siullit Danmarkimi najugaqartut angajoqqaavilu tamarmik Danmarkimi inuusimasut misissuinerimi ilaatinneqanngillat. Tamanna patsiseqarpoq arlaatigut kukkusuteqannginnissamik, pingaartumik sivikitsuinnarmik Kalaallit Nunaanniissimasut eqqarsaatigalugit.

Misissuinerimi allami, uagut misissuinita saniatigut ingerlanneqartumi, takusinnaasarpur tassaavoq kalaallit Danmarkimi najugaqartut amerlassusaat sumi inunngorsimaneq kisiat toqqammavigalugu naatsorsorqarsimasut. Tassa imaappoq naatsorsuinerimi toqqammavigineqartut ataatsimut tassaapput inuit Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut massakkullu Danmarkimi najugaqartut 13.143-usut. Misissuinerimi taakkunani marluusuni ulloq 01.01.2006 aallarnerfigalugu sumi najugaqarneq agguataarsimanerlu aallaavigineqarmat takusinnaavarpur inuit Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut angajoqqaavilu tamarmik Danmarkimi inunngorsimasut 3.534-usut. Soorunami inuit taakku misissuinitinnut ilunngussinnaagaluarpavut, inuimmi Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut ukiorpasuarnilu Kalaallit Nunaanni najugaqarsimasut Kalaallit Nunaannut attaveqarnerat allanit annertunerusutut tamatigoornerusutullu naatsorsuutigisariaqarmat. Kisianni taamaakkaluartoq isumaqarpugut naatsorsuinerput piviusorsiornerusoq inuit ilaqutariissutsikkut qanittumik Kalaallit Nunaannut attuumassussuteqartut aqqutigalugit, inuit qulaani pineqartut naatsorsuinitinni ilanngunneqassanngitsut.

en anden undersøgelse⁽¹⁾, som er foretaget parallelt med vores, kan vi se, at antallet af grønlændere i Danmark talt udelukkende ud fra fødestedskriteriet, altså hele gruppen af personer født i Grønland og på nuværende tidspunkt bosiddende i Danmark, er 13.134. Da begge undersøgelser tager udgangspunkt i demografien pr. 01.01.2006 må vi kunne udlede, at antallet af personer født i Grønland, hvis begge forældre er født i Danmark, er 3.534. Disse personer kunne selvfølgelig have været talt med i vores undersøgelse, da personer, som er født i Grønland og har boet en årrække i Grønland, også må antages at have et mere nuanceret forhold til Grønland end andre. Men da vi mener, at vi kommer tættere på en mere realistisk statistik via valg af de mennesker, som gennem deres familiære bånd har en tæt tilknytning til Grønland, har vi valgt at udelade de ovenfor nævnte personer fra vores statistik.

⁽¹⁾ Misissuineq pineqartoq Danmarkimi Naatsorsueqqissaartarfiup suliaraa Sulisoqarneq pillugu Ministerip §20 nr. 4891 toqqammavigalugu apeqquteqaammut atatillugu akissuteqaataanut erseqqissaatitut. Apeqquteqaat Folketingimi ilaasortap Martin Henriksenip ulloq 6. juni 2007 Sulisoqarneq pillugu Ministerimut tunniussarivaa. Apeqqut akissullu Folketingip nittartagaani www.ft.dk nassaarineqarsinnaapput. / Undersøgelsen som refereres til er også lavet af Danmarks Statistik og er lavet i forbindelse med et svar fra beskæftigelsesministeriet på § 20 spørgsmål nr. 5 4891 af den 6. juni 2007 stillet af MF Martin Henriksen til beskæftigelsesministeren. Spørgsmålet og svaret kan findes på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

ILINNIARTITAANERMUT TUNNGASUT/ UDDANNELSESFORHOLD

Misissuinermi kisitsisit inuit qaffasinnerpaamik naamassillugu ilinniagaqarsimanerannik ilinniakkallu qaffasissusaasa suunerannik takutitsipput. Assersuutigalugu kisitsit tunngaviusumik atuarfimmi atuarsimanermik takutitsisoq, tassaavoq tassani naammassinerup kingorna qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimanngitsut kisimik pineqarmata. Aamma kisitsisit kalaallit Danmarkimi najugaqartut ukiuisa agguataarnerisa ataqatigiittuunerannik takutitsipput. Assersuutigalugu ilisimavarput kalaallit Danmarkimi najugaqartut 18.563-it akornanni 6.536-it 17-it ataallugit ukioqartut.

Tallene om højeste fuldførte uddannelse er et udtryk for, hvilken højeste uddannelse personerne i denne undersøgelse har taget. Det vil sige, at tallet for eksempelvis grundskoleuddannelsen er et tal, som viser hvor mange, der efter endt grundskoleuddannelse endnu ikke har taget en højere uddannelse. Det vil sige, at man også skal se tallene i sammenhæng med aldersfordelingen blandt grønlændere i Danmark. Vi ved, for eksempel, at 6.536 af de 18.563 grønlændere i Danmark stadig er under 17 år gamle.

TABEL 5: Danmarkimi ilinniakkaminnik naamassinnissimasut kinguaariinnullu agguarsimaneri / Antal personer med højeste fuldførte uddannelse fordelt på generationer

Danmarkimi ilinniakkaminnik naamassinnissimasut ilinniakkat suunerinik agguataarlugu / Højeste fuldførte uddannelser i Danmark, fordelt på uddannelsernes hovedgrupper samt generation	Kinguaariit siulliit / 1. generation	Kinguaariit aappaat / 2. generation	Kinguaariit pingajui / 3. generation	Katillugit / I alt
Inuit katillugit / Personer i alt	5.116	8.097	5.350	18.563
Tunngaviusumik atuarfik / Grundskole	1.621	2.448	1.037	5.106
Ilinniarnertuunngorfit nalinginnaasut / Almengymnasiale uddannelser	117	426	96	639
Inuussutissarsiutissatut ilinniarnertuunngorniarfiit / Erhvervsgymnasiale uddannelser	40	168	38	246
Inuussutissarsiutiginiarlugu ilinniarnermi sungiusarlutik pingaarnerit ingerlasut / Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	967	1.335	84	2.386
Sivikittumik ilinniaqqinnerit / Korte videregående uddannelser	122	164	3	289
Akunnattumik sivilisussusilinnik ilinniaqqinnerit / Mellemlange videregående uddannelser	388	399	13	800
Bachelor / Bachelor	28	81	3	112
Sivisuumik nangillugu ilinniaqqinnerit / Lange videregående uddannelser	122	168	3	293
Ilisimatusarnermik ilinniarneriit / Forskeruddannelser	6	14	0	20
Katillugit / Med uddannelse i alt	3.411	5.203	1.277	9.891

Inuit 5.106-it tunngaviusumik atuarfik qaffasinnerpaamik atuarfisimavaat naamassillugulu 885-it gymnasiami qaffasinnerpaamik naamassillugu atuarsimasuullutik. 3.900-it inuussutissarsiutissaminnik siunertaqarlutik piginnaatitaaffittalimmik naamassillutik ilinniarsimasuuppit. Danmarkimi Naatsorsueqqissaartarfimmit paasisutissat pigisatta taamaallaat takutippaat Danmarkimi naamassillugu

5.106 personer har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse og 885 har en gymnasieuddannelse som højeste fuldførte uddannelse. 3.900 har fuldført en erhvervskompetencegivende videregående uddannelse. De data vi har fra Danmarks Statistik viser dog kun højeste fuldførte uddannelse i Danmark. Uddannelser, som er taget uden for Danmark, er ikke registreret i vores data, og vi går derfor ud fra, at flere end

ilinniarsimasat qaffasinnerpaat. Danmarkip avataani ilinniarsimasat paasissutissani ersersinneqanngillat, taamaattumik ilimagisinnaavartut 9.891-it sinnerlugit ilinniagaqarsimasuunissaat. Ilinniagaqarsimaneq pillugu kisitsisit 1. oktober 2005 aallaavigalugu naam-massillugu qaffasinnerpaamik ilinniagarisimasat aallaaveqarput.

Takuneqarsinnaavoq naam-massillugu ilinniagarisimat kinguaariit aappaanni amerlanerpaajusut. Tamanna ilaatigut patsiseqarpoq kinguaariit aappaanni inuit amerlanerpaajunerat, kisiannili aamma kinguaariit pingajuanni inuit kinguaariit siulliannut aappaannullu naleqqiullugit suli ilaatigut ukiukinnerat. Taamaattumik kinguaariit pingajuanni inuit amerlasuut suli annerusumik ilinniakkaminnik naam-massinissimangillat. Aammattaaq kinguaariit siullianniittut tamarmillu Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut Danmarkimut nuutinnaat amerlasuutugit ilinniakkaminnik naam-massinereersimassapput.

Naammassillugu qaffasinnerpaamik ilinniar-simasat pillugit kisitsisit immikkut toqqakkat
Qulaani kisitsisit ilaat tabelimik takuneqarsinnaasut ilinniakkaminnik aalajangersimasunik naam-massinissimanerat takuneqarsinnaavoq:

de 9.891 har en uddannelse. Tallene for uddannelse tager udgangspunkt i højest fuldførte uddannelse pr. 1. oktober 2005.

Som det ses ligger den største koncentration af personer med fuldførte uddannelser i 2. generation. Dette skyldes dels, at 2. generation er den største rent antalsmæssigt, men også, at 3. generation stadig er en del yngre end 1. og 2. generation, og derfor vil mange fra 3. generation endnu ikke have fuldført en videregående uddannelse. Desuden vil 1. generation, som alle er personer født i Grønland, ofte have taget en uddannelse inden de flyttede til Danmark.

Udvalgte tal vedrørende højeste fuldførte uddannelser

Blandt de tal, som fremgår af ovenstående tabel, har følgende antal fuldført disse specifikke uddannelser:

TABEL 6: Naammassillugu qaffasinnerpaamik ilinniarsimasat aalajangersimasat amerlassusaat / Højeste fuldførte uddannelser, antal personer	
Nakorsat / Læger	25
Inatsilerituut / Jurister	8
Kigutit nakorsaat / Tandlæger	10
Niviarsiat / Sygeplejersker	108
Ilinniartitsisut / Folkeskolelærere	124
Juumuut / Jordemødre	12
Inunnik isumaginninnikkut siunnersortit / Socialrådgivere	38
Perorsaasut / Pædagoger	153
Bioanalytikerit / Bioanalytikere	14
Tagiartuisut / Fysioterapeuter	18
Isumaginninnermut peqqinnissamullu ikiortit / Social- og sundhedsmedhjælpere	213
Isumaginninnermut peqqinnissamullu assistentit / Social- og sundhedsassistenter	48

Uani oqaatigineqaaqqissaaq kisitsisit tassaammata naam-massillugit ilinniakkat qaffasinnerpaartaat. Tamanna isumaqarpoq inuk isumaginninnermut peqqissaanermullu ikiortinnigoreernermi kingorna ni-viarsianngorsimappat ni-viarsianngorsimanera kisimi naatsorsuutini allassimasooq. Ilanngullugu oqaatigine-qassaaq naam-massillugit ilinniakkat amerlanerpaartaat tabelimi qulaani takuneqarsinnaasuni tassaammata inuit kinguaariit siullianneersut aappaaneersullu. Tamanna aamma kinguaariit pingajuaisa inuusungaat-siarnernannut attuumassuteqarpoq amerlasuullu suli meeraammata inuusuttuaraallutillu suli atuartut.

Hertil skal igen knyttes en kommentar om, at tallene er for højeste fuldførte uddannelse. Det vil sige, at en person kan godt kan være blevet uddannet social- og sundhedsmedhjælper og så derefter sygeplejerske, og det vil så kun være sygeplejerskeuddannelsen som figurerer her. Desuden skal det også siges, at langt størstedelen af de færdiggjorte uddannelser, som ses i ovenstående tabel, er personer som er fra 1. og 2. generation. Det hænger igen sammen med, at 3. generation stadig er en meget ung generation, hvoraf en stor del endnu er børn og unge i uddannelsesalderen.

Ilinniartuuneq

Naammassillugu qaffasinnerpaamik ilinniarsimanagerit saniatigut ilannguppavut ulloq 01.10.2005 aallaavigalugu kalaallit Danmarkimi najugaqartut qassit Danmarkimi ilinniarnermik ingerlatsinersut. Ilinniarnert suut pingaarnert ingerlanneqarnersut ataani takuneqarsinnaapput.

Uani takusinnaavarpuit 1.357-it ingerlaqqillutik ilinniagaqartut. Inuit 922-it tunngaviusumik atuarfimmiippuit 459-illu ilinniarnertuunngorniarfimmii atuarlutik. Namminersornerullutik Oqartussat ilisimatitsippuit ulloq 01.01.2006 aallaavigalugu ilinniartut 417-it Namminersornerullutik Oqartussanit ilinniarnersuut Danmarkimi taperneqartartut. Sulinermut tunngatillugu kisitsisaatitsinni aamma takusinnaavarpuit ulloq 01.01.2006 aallaavigalugu 1.332-it Naalagaaffimmit SU atorlugu tapisianik pissarsisartut.

Under uddannelse

Ud over tallene for højeste fuldførte uddannelser har vi også en oversigt over, hvor mange grønlændere i Danmark der pr. 01.10.2005 var i gang med en uddannelse i Danmark. Nedenstående tabel viser antal uddannelsessøgende fordelt på uddannelsernes hovedgrupper samt generation.

Heraf kan vi se, at 1.357 var i gang med en videregående uddannelse. 922 var i gang med grundskolen og 459 var i gang med en gymnasial uddannelse. Grønlands Hjemmestyre oplyser, at der pr. 01.01.2006 var 417 modtagere af Grønlands Hjemmestyres uddannelsesstøtte i Danmark. Derudover kan vi se af vores tal om beskæftigelse, at der også er 1.332 som pr. 01.01.2006 var modtagere af Statens Uddannelsesstøtte, SU.

TABEL 7: Danmarkimi ilinniagaqarnermik ingerlatsisut ilinniakkaat suuneri pingaarnersiorlugit kinguaarinnullu agguarsimanageri / Personer under uddannelse i Danmark fordelt på uddannelsernes hovedgrupper samt generationer

Ilinniakkat suuneri / Under følgende uddannelser	Kinguaariit siullit / 1. generation	Kinguaariit aappaat / 2. generation	Kinguaariit pingajui / 3. generation	Katillugit / I alt
Tunngaviusumik atuarfik / Grundskole	52	423	447	922
Piareersaataasumik ilinniarneq / Forberedende uddannelser	1	8	4	13
Ilinniarnertuunngorffit nalinginnaasut / Almengymnasiale uddannelser	34	148	131	313
Inuussutissarsiuutissatut ilinniarnertuunngorniarfit / Erhvervsgymnasiale uddannelser	9	95	42	146
Inuussutissarsiuutiginiarlugu ilinniarnermi sungiusarlutik pingaarnert ingerlasut / Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	109	409	187	705
Sivikittumik ilinniaqqinnerit / Korte videregående uddannelser	26	57	7	90
Akunnattumik sivilisussilinnik ilinniaqqinnerit / Mellemlange videregående uddannelser	53	190	22	265
Bachelor / Bachelor	39	106	18	163
Sivisuumik nangillugu ilinniaqqinnerit / Lange videregående uddannelser	32	89	6	127
Ilisimatusarnermik ilinniarnert / Forskeruddannelser	2	5	-	7
Katillugit / I alt	357	1.530	864	2.751

SULIFFEQARNERMUT QANORLU ANINGAASATIGUT INISSISIMANERMUT TUNNGASUT / BESKÆFTIGELSESMÆSSIGE OG SOCIOØKONOMISKE FORHOLD

Kalaallit Danmarkimiittut pillugit tusaamasat eqqortunik tunngaveqarnersut pillugit paasiniaantsinni uagutsinnut pingaaruteqarpoq paasilluassallugu suliffeqarnermut, sumi najugaqarnermut qanorlu aningaasatigut inissisimanermut tunngasut. Immikkoortut siuliini paasivarput kalaallit Danmarkimiittut amerlasuut ilinniarluarsimasut. Inuit qassit suliffeqarnersut aammalu pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqarnersut tulliuuttumi takutissavarput.

Suliffeqarneq

Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik (RAS)-imi sulisartut sulisinnaasut pillugit naatsorsueqqissaartarfimmi kisitsisit pigineqartut aallaavigalugit kiisalu nunani tamalaani sunik suliaqarneq aallaavigalugu immikkoortitseriaaseq DISCO aallaavigalugu suliffeqarneq pillugu paasissutissat suliarineqarput, tassanilu RAS aqqutigalugu akissarsiaqqortussuseq aammalu sumi najugaqarneq kiisalu qanoq aningaasatigut inissisimaneq paasineqarpoq. Suliffeqarneq pillugu paasissutissat assigiinngitsut marluk pigaavut, siulleq tassaavoq ulloq 01.01.2006-imi inuit qanoq amerlatigisut

For at komme de negative myter om grønlænderen i Danmark til livs, har det også været vigtigt for os at se nærmere på de beskæftigelsesmæssige og socioøkonomiske forhold. Vi ved fra det forrige afsnit, at mange grønlændere i Danmark er veluddannede. Følgende giver en oversigt over, hvor mange der er i beskæftigelse, samt hvor mange der er på overførselsindkomster.

Beskæftigelse

Vores data om beskæftigelse er lavet på baggrund af registerbaseret arbejdsstyrkestatistik (RAS) samt den internationale fagklassifikation DISCO, hvor man via RAS finder lønmodtagerniveauet og den socioøkonomiske status. RAS er individbaseret og udarbejdes hvert år baseret på den sidste arbejdsdag i november måned året før. Vi har altså to sæt af data om beskæftigelse: et sæt som viser hvor mange, der i det hele taget var beskæftiget pr. 01.01.2006, samt et sæt som viser tal ud fra RAS som tager udgangspunkt i ultimo november 2005.

TABEL 8: Suliffeqartut suliffeqanngitsullu kinguaariinnut agguataarneri / Antal beskæftigede personer fordelt på generationer

	Kinguaariit siulliit / 1. generation	Kinguaariit aappaat / 2. generation	Kinguaariit pingajui / 3. generation	Katillugit / I alt
SU-mik ilinniagaqarnersiuteqarlutik suliffeqartut / <i>Beskæftiget med SU</i>	78	511	172	761
Suliunnaarnersiutisiaqartut/ikiorsiissutisiaqarallartulluunniit suliffeqartut / <i>Beskæftiget med efterløn/overgangsydelse</i>	2	0	0	2
Suliffeqartut katillugit / <i>Beskæftiget i alt</i>	1.988	3.638	661	6.287
Suliffissaaleqisut / <i>Arbejdsløse</i>	257	322	40	619
Sulisinnaanngitsutut nalunaarsorneqarsimasut / <i>Uden for arbejdsstyrken</i>	2.656	3.792	4.512	10.960
SU-mik ilinniagaqarnersiuteqarlutik sulisinnaanngitsut / <i>Uden for arbejdsstyrken med SU</i>	91	343	137	571
Suliunnaarnersiutisiaqartut/ikiorsiissutisiaqarallartulluunniit sulisinnaanngitsut / <i>Uden for arbejdsstyrken med efterløn/overgangsydelse</i>	124	2	0	126
Suliffeqanngitsut katillugit / <i>Uden for beskæftigelse i alt</i>	3.128	4.459	4.689	12.276
Inuit katillugit / <i>Personer i alt</i>	5.116	8.097	5.350	18.563

suliffeqarnersut takuneqarsinnaalluni kiisalu RAS-imiit kisitsisit 2005-imi novembarip naaneraneersut.

Suliffeqartut qimerlooraanni pingaaruteqarpoq maluginiassallugu kinguaariinni assigiinngitsuni uki-oqqortussuseq aallaavigalugu assigiinngissutsit. Takussutissiap tulliani takuneqarsinnaapput inuit qassit suliffeqarnersut, tassani aamma takuneqarsinnaavoq ukioqqortussuseqatigiiaat qanoq annertutiginerat naapertorlugu suliffeqartut amerlassusaat amerliar-torlunilu ikiliartortartooq, soorlu aamma suliffeqartut procentinngorlugu amerlassusaat nikerartooq. Sulif-feqartut amerlassusaat procentinngorlugu agguaqatigiisillugu 33,9%-iuvoq, 17-iniit 24-inut ukioqartut akornanni suliffeqartut 49,0%-iupput, 25-iniit 39-inut ukioqartut akornanni 61,7%-iupput, 40-iniit 49-inut ukioqartut akornanni 53,0%-iuvoq kiisalu 50-iniit 59-inut ukioqartut akornanni 45,1%-iulluni.

Når man ser på tallene om beskæftigelse, er det igen vigtigt at se dem i sammenhæng med aldersfordelingen i de forskellige generationer. Herunder kan vi se, at antallet af personer, som er beskæftiget, også stiger og falder i takt med aldersgruppens størrelse, mens procentdelen af, hvor mange der er beskæftiget, svinger. Mens den gennemsnitlige beskæftigelsesprocent er på 33,9% så ligger den mellem hhv. 49,0% for de 17 til 24 årige, på 61,7% for de 25-39 årige, på 53,0% for de 40-49 årige og på 45,1% for de 50-59 årige.

Det overordnede procenttal af beskæftigede på 33,9% skal ses i lyset af, at gruppen af grønlændere i Danmark er forholdsvis ung. Det er derfor svært at sammenligne tallene med tal om resten af den danske befolkning.

TABEL 9: Suliffeqartut suliffeqanngitsullu ukiumikkut agguataarneri / Antal beskæftigede personer aldersfordelt

	0-16 ukiullit / årige	17-24 ukiullit / årige	25-39 ukiullit / årige	40-49 ukiullit / årige	50-59 ukiullit / årige	60+ ukiullit / årige	katillugit / i alt
SU-mik ilinniagaqarnersiuteqarlutik suliffeqartut / <i>Beskæftiget med SU</i>	0	499	244	16	2	0	761
Sulisinnaajunnaarnersiutisiallit/ikiorsiissutisiaqarallartut suliffeqartut / <i>Beskæftiget med efterløn/overgangsydelse</i>	0	0	0	0	0	2	2
Suliffeqartut katillugit / <i>Beskæftiget i alt</i>	229	1.354	2.436	1.516	657	95	6.287
Suliffissaaleqisut / <i>Arbejdsløse</i>	0	97	240	190	89	3	619
Sulisinnaanngitsutut nalunaarsorneqarsimasut / <i>Uden for arbejdsstyrken</i>	6.307	914	1.125	1.128	708	778	10.960
SU-mik ilinniagaqarnersiutisiallit sulisinnaanngitsut/ <i>Uden for arbejdsstyrken med SU</i>	0	399	145	25	2	0	571
Sulisinnaajunnaarnersiutisiallit/ikiorsiissutisiaqarallartut sulisinnaanngitsutut nalunaarsorneqarsimasut / <i>Uden for arbejdsstyrken med efterløn/overgangsydelse</i>	0	0	0	0	2	124	126
Suliffeqanngitsut katillugit / <i>Uden for beskæftigelse i alt</i>	6.307	1.410	1.510	1.343	801	905	12.276
Inuit katillugit / <i>Personer i alt</i>	6.536	2.764	3.946	2.859	1.458	1.000	18.563
Suliffeqartut procentinngorlugu / <i>Beskæftigede i procenter</i>	3,5%	49,0%	61,7%	53,0%	45,1%	9,5%	33,9%

Suliffeqartut agguaqatigiisillugu 33,9%-imiinnerat isiginiarneqartariaqarpoq kalaallit Danmarkimi najugaqartut amerlasuut inuusuttuaraammata. Tamanna aallaavigalugu kisitsisit danskit innuttaasa sinnerinut sanillersuutiginnissaat ajornakusoorpoq.

Følgende tabel baserer sig på en opdeling af arbejdsstyrken efter lønfagkode (DISCO). Vi har valgt at vise en 1 cifret lønfagkode, det vil sige en overordnet fagopdeling. En mere nuanceret opdeling vil kunne ses i vores data på hjemmesiden www.dnag.dk.

Sulisut qanoq akissarsiaqarnerat aallaavigalugu immikkoortiteriaaseq (DISCO) naapertorlugu kisitsisit

pissarsiarineqarput. Immikkoortitereriaatsimi eqimat-takkuutaat kisitsimmik ataasiinnarmik ilisarnaatillit takutipparput, taakku sunik suliaqarnermut takussutissiipput. Immikkoortitererit sukumiinerusut paaserusukkukkit internetimi nittartakkatsinni www.dnag.dk-mi paasissutissat atuarsinnaavatit.

TABEL 10: Sulineramik inuussutissarsiuteqartut kinguaariinnut aamma DISCO88 naapertorlugu agguataarlugit / Lønmodtagerbeskæftigelse fordelt på generationer og DISCO 88

DISCO88 sulianut pingaarnernut immikkoortiterlugit / DISCO88 fordelt på 1 cifret niveau	Kinguaariit siullit / 1. generation	Kinguaariit aappaat / 2. generation	Kinguaariit pingajui / 3. generation	Katillugit / I alt
0 Sakkutuutut sulineq / Militærarbejde	12	52	12	76
1 Suliffeqarfinni, soqutigisaqaqatigiiffinni aammalu pisortat suliffiutaanni qullersatut sulineq / Ledelse på øverste plan i virksomheder, organisationer og den offentlige sektor	29	42	0	71
2 Suliaqarfimmi qaffasinnerpaamik piginnaasaqarfusariaqartumi sulineq / Arbejde, der forudsætter færdigheder på højeste niveau inden for pågældende område	172	281	15	468
3 Akunnattumik piginnaasaqarfusariaqartumi sulineq / Arbejde, der forudsætter færdigheder på mellemniveau	318	539	19	876
4 Allaffissorneq / Kontorarbejde	176	341	32	549
5 Tuniniaaneq, kiffartuussineq paaqqutarinninnerlu / Salgs-, service- og omsorgsarbejde	412	694	184	1.290
6 Nunalerinermi, naatsiivilerinermi, orpippassuaateqarnermi, piniarnermi aalisarnermilu nalinginnaasumik piginnaasaqarfusariaqartumi sulineq / Arbejde inden for landbrug, gartneri, skovbrug, jagt og fiskeri, der forudsætter færdigheder på grundniveau	4	11	5	20
7 Assassorluni sulineq / Håndværkspræget arbejde	143	416	76	635
8 Suliffissuarmi maskinanilu nakkutillitsut kiisalu as-sartuinermi sanaartornermilu sulineq / Proces og maskinoperatorarbejde samt transport- og anlægsarbejde	120	218	26	364
9 Allatut sulineq / Andet arbejde	208	322	97	627
Nalunaarutigineqarsimangitsut / Uoplyst	315	621	188	1.124
Katillugit / I alt	1.909	3.537	654	6.100

Aningaasatigut qanoq inissisimanermut tunngasut

Takussutissiani tulliuuttuni marlunni takuneqarsinnaavoq kalaallit Danmarkimi najugaqartut amerlanersaat pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqartuunngitsut. Taamatuttaaq takusinnaavarput inuppassuit soraarnerussutisianik pisartagaqartuunngikkunik (inuit 1.777-it) naartunermit imaluunniit suliffissaarunnermi ullormusiaqartuusut (inuit 1.287-it). Aningaasanik pisartagaqartut 25-it 49-llu akornanni ukioqakkajunne- ruppupput (inuit 1.181-it) pisartagaqartut katillugit inuit

Socioøkonomiske forhold

Som vi kan se af de to nedenstående tabeller er størstedelen af grønlænderne i Danmark ikke på offentlige ydelser. Desuden kan vi se, at mange af de, som er på ydelser, enten får pensioner (1.777 personer) eller barsels- eller arbejdsløshedsdagpenge (1.287 personer). Mængden af personer på kontanthjælp (1.782 personer i alt) er koncentreret hos de 25 til 49årige (heraf er 1.181 på kontanthjælp). Tallene om offentlige ydelser er tal for hvor mange personer der i løbet af

1.782-it akornanni. Kisitsisini taakkunani pineqarput inuit 2005-ip ingerlanerani piffissami sivikinnerusumi sivilisunerusumiluunniit pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqarsimasut. Imaassinnaavoq inuk ataaseq pisartakkanik assigiinngitsunik tigusaqartarsimasoq.

året 2005 har modtaget ydelser i kortere eller længere perioder. Det vil sige, at der kan være tilfælde hvor det er den samme person som har modtaget forskellige former for ydelser.

TABEL 11: Pisortaniit ikiorsiissutinik pisartaqartut amerlassusaat ukiuinut agguataarlugit / Antal personer som har modtaget offentlige ydelser aldersfordelt

Pisartakkat suuneri / Type ydelser	0-6 ukiullit / årige	7-16 ukiullit / årige	17-24 ukiullit / årige	25-39 ukiullit / årige	40-49 ukiullit / årige	50-59 ukiullit / årige	60+ ukiullit / årige	Katillugit / i alt
AF aqputigalugu sulilerseqqinneqartut / AF-aktivering	0	0	5	43	24	11	0	83
Suliffeerunnermi ullormusiaqartut / Arbejdsløshedsdagpenge	0	0	113	454	280	131	9	987
Naartunermi erninermilu ullormusiaqartut / Barselsdagpenge	0	0	20	256	24	0	0	300
Sulionnaarnersiutisiaqartut / Efterløn	0	0	0	0	0	2	137	139
Folkepensionisiaqartut / Folkepension	0	0	0	0	0	0	526	526
Siusinaarlutik pensionisiaqartut / Førtidspension	0	0	29	212	385	419	199	1.244
Kommunit aqputigalugit sulilerseqqinneqartut / Kommunal aktivering	0	0	163	307	210	65	3	748
Aningaasanik pisartagaqartut / Kontanthjælp	0	2	389	642	539	190	20	1.782
Suliffissarsiortutut pisartagaqartut / Ledighedsydelse	0	0	0	12	21	20	0	53
Sulinggiffeqarnersiutisiaqartut / Orlovsydelse	0	0	0	13	3	0	0	16
Allanik suliaqalernersiutisiaqartut / Revalidering	0	0	33	71	52	6	1	163
Napparsimanermi ullormusiaqartut / Sygedagpenge	0	0	111	269	251	132	12	775
Pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqartut / Modtagere af offentlige ydelser i alt	0	2	863	2.279	1.789	976	907	6.816
Pisartagaqanngitsut / Ingen ydelse	2.551	3.983	1.901	1.667	1.070	482	93	11.747
Inuit katillugit / Personer i alt	2.551	3.985	2.764	3.946	2.859	1.458	1.000	18.563

Taamattaq takusinnaavarpuit inuit pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqartut kinguaariit siullit (5.116-iusut akornanni 3.360-it) aammalu kinguaariit aappaanni (inuit 8.097-sut akornanni 3.113-it) eqiterussimasut. Kinguaariit pingajuanni ikitsoralaaqqinnaat pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqarput (5.350-iusut akornanni 343-it). Ilanngullugu takusinnaavarpuit kinguaariit siullit akornanni inuit pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqartut pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqanngitsuniit amerlanerusut (3.360-iugamik aammalu

Desuden kan vi se, at mængden af personer, som modtager offentlige ydelser, er koncentreret blandt 1. (3.360 af 5.116) og 2. generation. (3.113 af 8.097). Kun en lille del af 3. generation modtager offentlige ydelser (343 ud af 5.350 personer). Desuden kan vi se, at det kun er 1. generation som har flere personer som er modtagere af offentlige ydelser end personer som ikke modtager offentlige ydelser (3.360 som modtager ydelser og 1.756 som ikke modtager ydelser). 2. generation har en mere positiv fordeling, her modta-

pisartagaqanngitsut 1.756-iullutik). Kinguaariit aappaanni pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqartut pisartagaqanngitsullu akornanni aggulunneq pitsaaneruvoq, tassami 3.113-iusut pisartagaqaramik kiisalu 4.984-it pisartagaqarnatik.

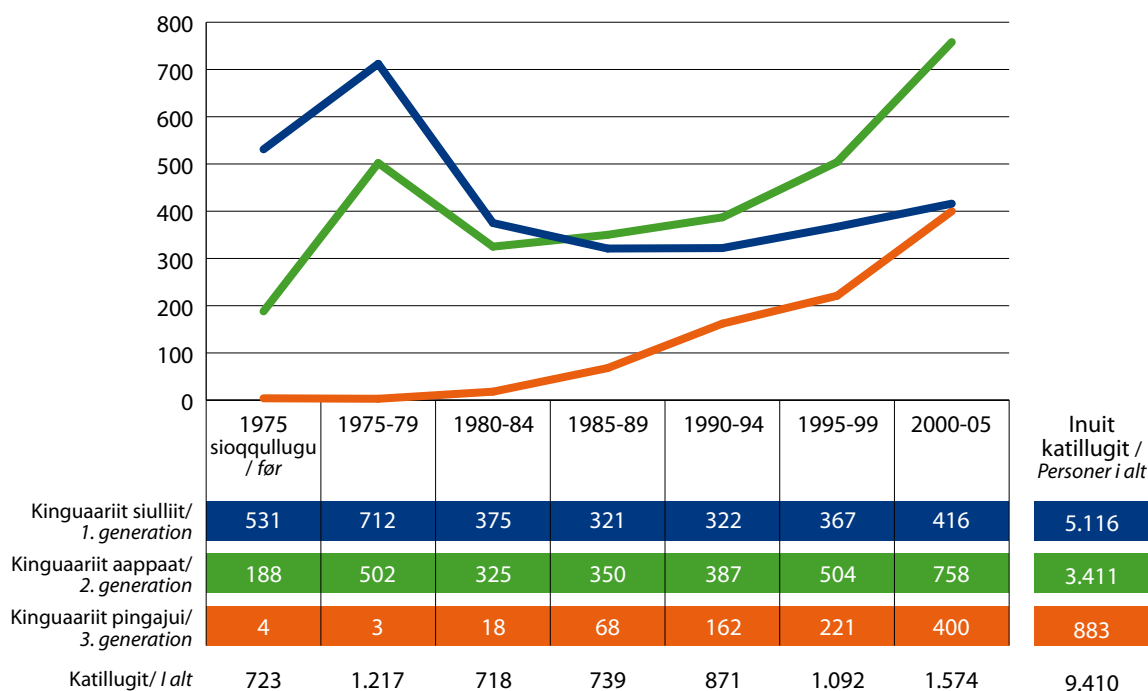
ger 3.113 offentlige ydelser mens 4.984 ikke modtager offentlige ydelser.

TABEL 12: Pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqartut kinguaariinnut agguataarneri / Antal personer som har modtaget offentlige ydelser fordelt på generationer

Pisartakkat suuneri / Type ydelser	Kinguaariit siulliit / 1. generation	Kinguaariit aappaat / 2. generation	Kinguaariit pingajui / 3. generation	Katillugit / I alt
AF aqqutigalugu sulilerseqqinneqartut / AF-aktivering	28	53	2	83
Suliffeerunnermi ullormusiaqartut / Arbejdsløshedsdagpenge	380	559	48	987
Naartunermi erninermilu ullormusiaqartut / Barselsdagpenge	55	222	23	300
Sulionnaarnersiutisiaqartut / Efterløn	137	2	0	139
Folkepensionisiaqartut / Folkepension	526	0	0	526
Siusinaarlutik pensionisiaqartut / Førtidspension	911	321	12	1.244
Kommunit aqqutigalugit sulilerseqqinneqartut / Kommunal aktivering	258	433	57	748
Aningaasanik pisartagaqartut / Kontanthjælp	671	983	128	1.782
Suliffissarsiortutut pisartagaqartut / Ledighedsydelse	34	18	1	53
Sulinnjiffeqarnersiutisiaqartut / Orlovsydelse	4	11	1	16
Allanik suliaqalernersiutisiaqartut / Revalidering	56	88	19	163
Napparsimanermi ullormusiaqartut / Sygedagpenge	300	423	52	775
Pisortaniit ikiorsiissutinik pisartagaqartut / Modtagere af offentlige ydelser i alt	3.360	3.113	343	6.816
Ikiorsiissutinik pisartagaqanngitsut / Ingen ydelser	1.756	4.984	5.007	11.747
Inuit katillugit / Personer i alt	5.116	8.097	5.350	18.563

NUUTTARNEQ NUNASISARNERLU / IND- OG UDVANDRING

TABEL 13: Kalaallit Danmarkimi nunasisut ukiut nutserfii aammalu kinguaariit sorliuneri / Grønlændere bosiddende i Danmark fordelt på indvandringsår og generation

Ukiut ingerlaneranni kalaalerpassuit Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni nutsertarput nunasisarlutillu. Kisitsisini tulliuuttuni takuneqarsinnaavoq inuit qassit Kalaallit Nunaanniit Danmarkimut nuussimasut (sulilu) uteqqissimanngitsut qassiuneri. Ilinniagaqartut naatsorsuineri ilaapput, taakkulu ukiuni kingullerni tallimani nunasisut akornanniippit, tassami ukiuni taakkunani ilinniagaqartut Danmarkimut nuuttut amerlanerit qularnanngitsumik Kalaallit Nunaannut suli utersimanaviangimmata.

Kisitsisini takuneqarsinnaavoq nunasisut amerlanerpaasimammata 1975-imiit 1979-ip tungaanut. Ilannugullugu aamma takuneqarsinnaavoq kalaallit kinguaariit aappaasa pingajuisalu ilarujussui Danmarkimut nunasisimammata. Imaappoq nunasisut akornanni ilaqutariit meeraqartut nunasisimapput, aammalu immaqa ernuttat aamma Kalaallit Nunaanniit Danmarkimut nooqataasimallutik.

Gennem årene er mange grønlandere flyttet frem og tilbage mellem Grønland og Danmark. Den følgende opgørelse viser et nettotal for, hvor mange der er flyttet fra Grønland til Danmark uden (endnu) at vende tilbage. Uddannelsessøgende er talt med, og det kommer især til udtryk i tallene for indvandringen de seneste fem år, idet de uddannelsessøgende, som er flyttet til Danmark i disse år, højst sandsynligt ikke er flyttet tilbage til Grønland endnu.

Som det ses af tabellen toppede indvandringen i årene 1975 til 1979. Desuden ses det, at der også er en del af 2. og 3. generations grønlanderne som er 'indvandret' til Danmark. Det betyder, at der blandt indvanderne har været familier med børn, og måske også børnebørn, som er flyttet fra Grønland til Danmark.

INUNNUT ATAASIAKKAANUT TUNNGASUT / PERSONLIGE FORHOLD

Ilinniagaqarsimanermut suliffeqarnermullu paasisutissarpasuit saniatigut kalaallit Danmarkimiittut ataasiakkaat atugarisaasa aamma misissuataarnissaat toqqarparput. Qanoq ineqarneq aammalu illugisap qanoq angitiginerata takutippaa kalaallit ilaqutariittut qanoq aaqqissuusisimanersut, aammalu aappariinermut tunngasut paasisutissat aqutugalugit aappariittut inuusut qassiunersut, aammalu aapparisaq danskiunersoq imaluunniit allaminngaanneersorq takuneqarsinnaavoq.

Ineqarnermi atukkat

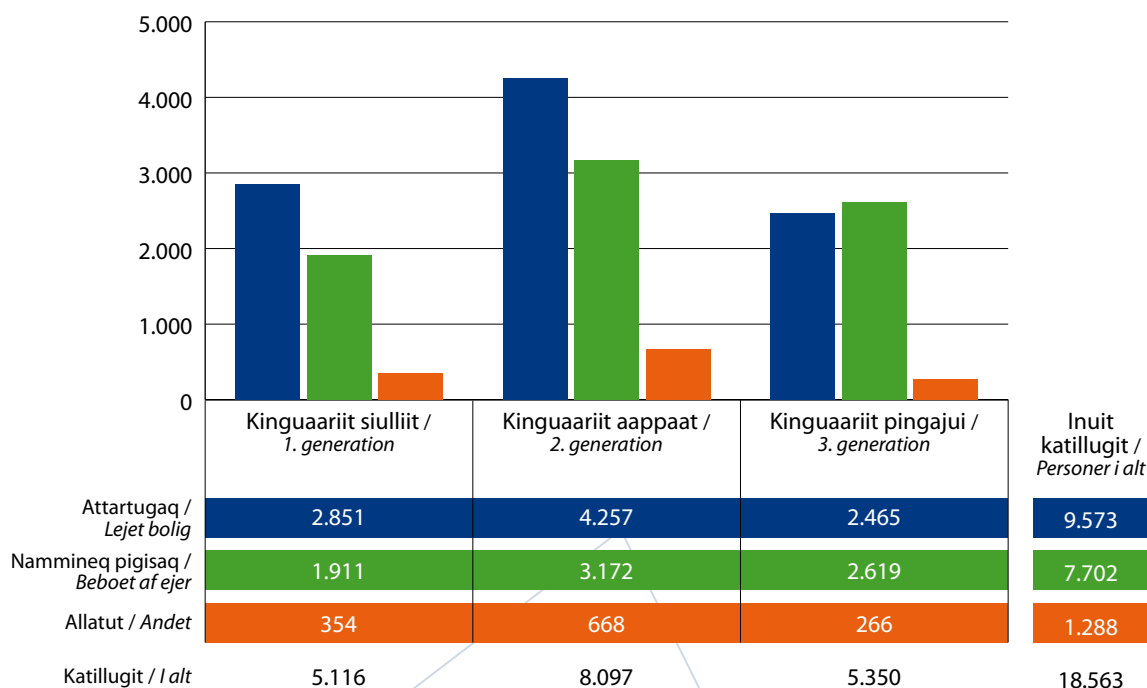
Ineqarnermi atukkat pillugit kisitsisit takutippaat inuit qassit namminneq inigisaminni, attartukkani aammalu kollegiani najugaqarnerisut. Eqimattami qanoq najugaqarnermikkil nalunaarsorsimangitsuni natsorsuutigisariaqarparput tassani pineqartut inuit nalunaarsorsimaffiannut nalunaaruteqarsimangitsut imaluunniit angerlarsimaffeqangitsut.

Udover de mange oplysninger om uddannelsesforhold og beskæftigelse, har vi valgt også at se nærmere på de personlige forhold for grønlandere i Danmark. Boligforholdene og husstandsstørrelserne siger noget om, hvordan de grønlandske borgere har organiseret sig som familier, og de ægteskabelige forhold giver os en viden om, hvor mange der lever med ægtefæller i det hele taget, og om ægtefællerne er af dansk eller af anden baggrund.

Boligforhold

Tallene om boligforhold viser, hvor mange der bor i henholdsvis egen bolig, lejet bolig og kollegium. Der er en gruppe som står som uoplyst, og denne gruppe må vi antage, dækker de personer som enten ikke er tilmeldt folkeregisteret, eller er boligløse.

TABEL 14: Kinguaariit siullit, aappaasa pingajuusalu ineqarnerat / Boligforhold fordelt på generationer

Kinguaariit siullernewsut aappaaneersullu akornanni amerlanerit inini attartukkani najugaqarput, taamaattoq amerlasuut aamma namminneq inigisaminni najugaqarput. Kinguaariit pingajuaneersut inuusunnerpaat (kinguaariit siullit aappaasalu meeraat) amerlaneri namineq pigisaminni najugaqarput. Tamanna peqquteqarunarpoq meeqqat sulii angerlarsimaffim-

Blandt 1. og 2. generation bor den største del i lejede boliger, men også en stor del bor i egne boliger. Blandt 3. generation, som er den yngste generation (børn af 1. og 2. generation) bor flere i egen bolig end i lejet bolig. Dette må antages at hænge sammen med, at det er børn, som stadig bor hjemme. Desuden ses det, at ca. 6,9% af grønlanderne i Danmark er registreret

minni najugaqartut tassani pineqarmata. Ilanngullugu takuneqarsinnaavoq kalaallit Danmarkimi najugaqartut 6,9%-iisa missaat nammineq pigisami imaluunniit attartukkamik ineqanngimmata. Danmarkimi innuttaasut sinnerinut sanilliullugit taamatut ukioqartut 4%-iisa missaanniittut allatut ineqartutut nalunaarsorneqarsimapput⁽²⁾. Tassunga oqaatigisariaqarpoq kalaallit Danmarkimiittut amerlasuut nuuttartuupput nunasisarlutillu. Taamaattumik tassani nalunaarsukkat kukkuneqarsinnaaneratt Danmarkimi innuttaasut sinnerinut sanilliullugu annertuneruvoq.

Inigisami inoqqortussuseq

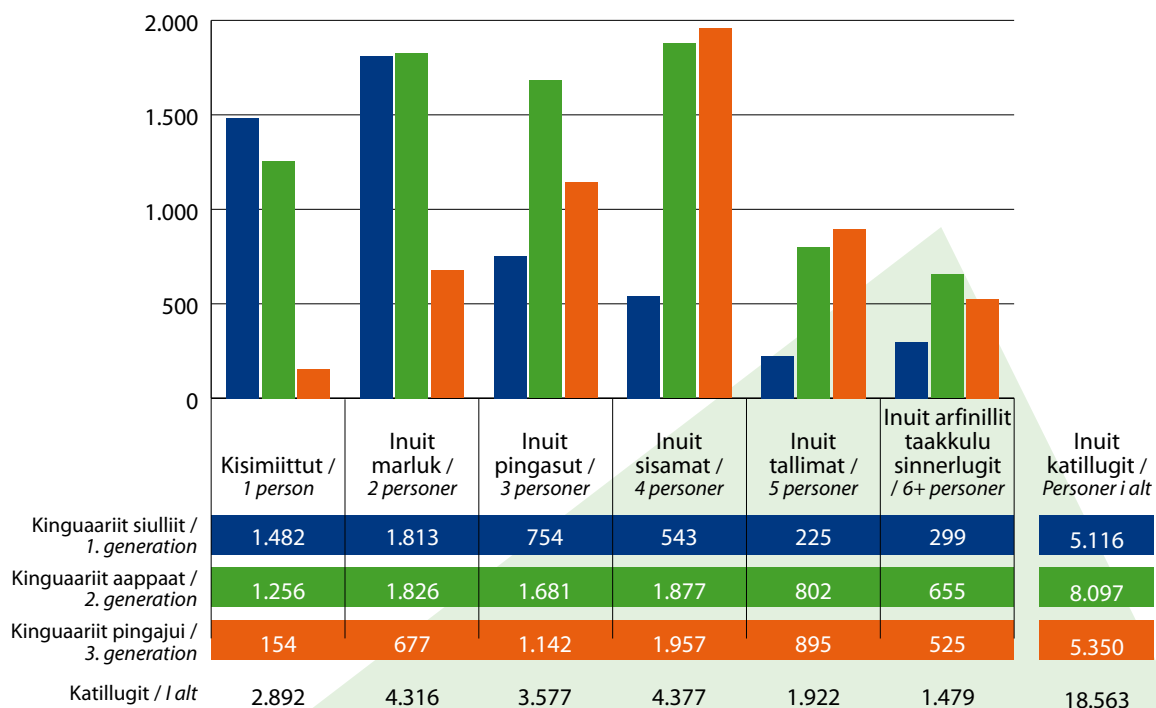
Ineqarnermi atukkat saniatigut aamma inigisap inoqqortussusia sukumiinerusumik qimerloorsimavarpuput. Taakku kisitsisini takussutissiami takuneqarsinnaasutuut kinguaariit siullit akornanneersut kisimiillutik najugaqarnerukkajupput, imaluunniit mikinerusumik ineqartuugajupput. Kinguaariit pingajuanneersut innunik arlalinnik ineqateqartuupput. Tassunga pequtaagunarpog kinguaariit pingajui inuusuttuumata, aammalu amerlasuut meeraallutik inuusuttuaraallutillu suli angajoqqaaminni najugaqarlutik.

som boende i andet end egne eller lejede boliger. Til sammenligning er samme kategori for den resterende del af befolkningen i Danmark på ca. 4%⁽²⁾. Hertil skal det siges, at gruppen af grønlændere i Danmark er en gruppe mennesker, blandt hvem der sker en stor ind- og udvandring. Derfor vil fejlmargenen på dette område være større end for den resterende befolkning i Danmark.

Husstandsstørrelse

Udover boligforholdene har vi også set nærmere på husstandsstørrelse. Som det ses af nedenstående tabel og graf, er der en tendens til, at 1. generation er personer, som bor alene, eller med en lille husstandsstørrelse. 3. generation er personer, som bor sammen med flere personer. Dette må antages igen at hænge sammen med, at 3. generation er en ung generation, og mange af disse personer er børn og unge som stadig bor hjemme.

TABEL 15: Illumi inuit qassieneri kinguaariinnut agguataarlugit / Antal personer i husstanden fordelt på generationer

⁽²⁾ Misissuinitssini eqimattat sisamaanni pineqarput danskitt innuttaasa sinneri. Eqimattaq taanna sanillersuineri toqqammaviginarpoq. Vores undersøgelse har en fjerde gruppe, som er den resterende del af den danske befolkning. Denne gruppe er her brugt som sammenligningsgrundlag.

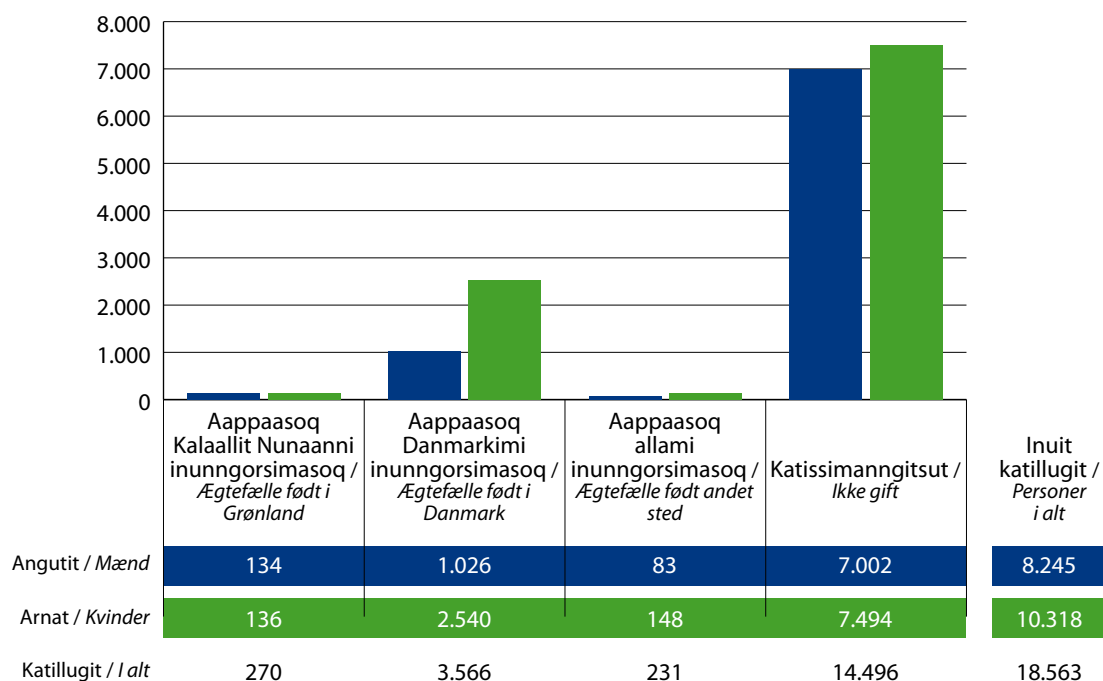
Aappariinnermut tunngasut

Tabellini takuneqarsinnaasutuut kalaallit arnat Danmarkimiittut kalaallinut angutitut sanilliullugit amerlanerupput. Aapparisaq sumi inunngorsimanera pillugu kisitsisini nassuiaatissap ilaa takuneqarsinnaavoq. Tassani takuneqarsinnaavoq kalaallit arnat 10.318-iusut Danmarkimiittut akornanni 2.540-it Danmarkimi inunngorsimasunik aappaqartut. Tassa imappoq nalinginnaavoq kalaallit arnat uitik danskusut ilagalugit Danmarkimut nuuttarnerat. Taakkua saniatigut takusinnaavarput kalaallit Danmarkimiittut amerlanerparujussui katissimangimmata. Inuit 18.563-it akornanni 14.496-it katissimangillat.

Ægteskabelige forhold

Som det ses af tabellerne i det første afsnit er der flere grønlandske kvinder i Danmark, end der er grønlandske mænd. I tallene om ægtefælles fødested får vi noget af forklaringen på det. Her kan vi nemlig se, at 2.540 af de 10.318 grønlandske kvinder i Danmark har ægtefæller som er født i Danmark. Det vil sige, at der er en tendens til, at grønlandske kvinder flytter med deres danske mænd til Danmark. Derudover kan vi se, at langt størstedelen af grønlændere i Danmark ikke er gift. Hele 14.496 af de 18.563 er ikke gift.

TABEL 16: Aapparisaq sumi inunngorsimanera angutitut arnanullu agguataarlugu / Ægtefælles fødested fordelt på køn

NAGGASIUT / AFSLUTNING

Atlantikut Avannaani Suleqatigiit paasissutissanik taamatut saqqummersitsinerminni neriuutigaaat kalaalpassuit Danmarkimi najugaqartut atugarisaat pillugit aammalu taakku pilliuteqaqataaenerat pillugu oqallinneq aallarnisaqataaffigisinnaallugu eqqummaariffiginerulerlutik. Kalaallit Danmarkimiittut 18.563-it Kalaallit Nunaanni maannakkut innuttaasut pingajorarterutaat sinnilaarpat. Soorlu kisitsisini saqqummiunneqartuni takuneqarsinnaasutuut kalaallit ilarparujussui ilinniarluarsimasuupput. Kalaallit ataatsimut isigalugit itinerusumik paasisaqarfigiinnarnagit aamma maannakkut takusinnaalerparput kalaallit Danmarkimiittut eqimattaasut assigiinngisitaartorujussuit. Naak sulit kalaallit Danmarkimiittut sumiginnakkat amerlagaluartut taamaattoq kalaallit amerlanersarinngilaat. Kalaalpassuit danskit inuiaqatigiivinut pitsaasumik tunniussaqlutik innuttaapput, aammalu kalaalpassuit Danmarkimiittut ingerlalluartuusut quppersakkamik matuminnga takutippaput.

Den Nordatlantiske Gruppe håber at dette faktahæfte vil være med til at sætte gang i debatten og øge opmærksomheden omkring forholdene for og værdien af de mange grønlandere i Danmark. 18.563 grønlandere i Danmark svarer til lidt over en tredjedel af Grønlands nuværende befolkning. Som vi kan se ud fra tallene i dette faktahæfte, er der mange veluddannede blandt disse grønlandere. Ud over at have fået en mere uddybende viden om gruppen som helhed, kan vi nu også se, at grønlandere i Danmark er en gruppe af stor diversitet. Selvom der stadig er mange udsatte grønlandere i Danmark udgør disse langt fra størstedelen. Rigtig mange grønlandske borgere bidrager positivt til det danske samfund, ligesom de bidrager til, at vi hermed kan vise, at der også er en stor gruppe velfungerende grønlandere i Danmark.

ATLANTIKUP AVANNAANI SULEQATIGIIT

DEN NORDATLANTISKE GRUPPE I FOLKETINGET

Christiansborg · DK-1240 København K

Tel: (+45) 33 37 55 00 · Fax: (+45) 3337 5399

www.dnag.dk